

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 23 SEPTEMBER.

De Vedette en de Kerkhoven.

Het is niet onnoodig van tijd tot tijd de aandacht der Tongenaren te roepen op het schandaal dat alle zaterdagen in onze stad te voorschijn komt onder den naam van *Vedette*. Leest dat smerblad van voor tot achter, leest het van den eersten januari tot den laatsten december dan vindt gij er weinig anders in dan lage uitvallen tegen kerk en priester, beledigingen tegen deffige personen, razende aanrandingen tegen alles wat aan godsdienst raakt.

Zeer zelden houden wij ons bezig met dat goddeloos blad, Zijn invloed op onze godsdienstige bevolking is te gering om in aanmerking genomen te worden. Doch het is somtijds noodig de strekkingen der *Vedette* in 't licht te brengen. Dat schandblad is immers de tolk van onze Tongersche liberalen; de *Vedette* spreekt in den naam eener politieke partij en het is goed van aan de Tongenaren te doen zien wat de *Vedette* predikt om aan onze goedwillige medeburgers te toonen waar naar toe onze liberalen hen willen leiden. Het oud spreekwoord heeft gelijk: zeg mij met wien gij verkeert, ik zal u zeggen wie gij zijt. Wilt gij weten wat onze liberale verlangens, leest dan de *Vedette* en gij zult het vernemen.

O! wij weten het wel! Zoodra er eene kiezing op handen is dan heeft men wel zorg van den liberalen kandidaat niet voor te dragen als den man der *Vedette*, omdat men heel goed weet dat de Tongenaren elken kandidaat zouden verstooten die zich zou durven aanbieden als den aanhanger van dat blad. Doch hetgeen de kiezers van Tongeren moet in de oogen springen, dat is dat er onder degenen die als liberalen geteld worden onder de leeringen van dat schandig blad geteld wordt.

Dit moet de oogen der kiezers openen. Wanneer het kwestie van kiezen is dan treedt hier of daar een onnoozel schaap op den rang dat de stemmen der Tongenaren heel nederig komt afsmeeken. Die kandidaat noemt zich niet liberaal, verre van daar. Hij gaat zelfs zondags naar de mis en de *Vedette* heeft zorg van hem niet aan te bevelen. De goede katholieke kiezer kan zich niet inbeelden dat die sukkelaar ooit vijandig kan zijn aan zijne godsdienstige belangen; hij geeft hem zijne stem en hij gaat s'avonds naar bed met de overtuiging van eenen goeden keus gedaan te hebben.

Zaterdag komt de *Vedette* aankondigen dat de liberalerij eene groote zegepraal behaald heeft. Inderdaad de kandidaat die zich zoo nederig aanbod zonder zelfs den naam van liberaal te willen aannemen, wordt eensklaps een voorstander van alle liberale denkbeelden zoohaast hij gekozen is. Twijfelt gij er aan, lezer? Het vraagstuk der kerkhoven is zeker eene kwestie aan dewelke onze katholieke bevolking het meest belang hecht. De oprechte Tongenaren zullen nooit toelaten dat de geheiligde rustplaats hunner overleden ouders onteerd worde door de baldadige toneelen welke de vrijdenkers er al te dikwijls uitvoeren. Gaat nu eens, goede kiezers, naar den gemeente raad van Tongeren. Daar zetelen verscheidene raadsleden die gij zonder achterdocht gekozen hebt en die, in zake van kerkhoven heel en gansch met de *Vedette* overeenstemmen.

Sedert eenige weken houdt de *Vedette* zich bijzonder bezig met de kerkhoven, en hier is het alweer goed van hare strekkingen na te gaan om de strekkingen van onze liberalen te leeren kennen. Juist gelijk de *Vedette* alle aanrandingen opvischt die in de slechtste bladeren van het land tegen kerk en godsdienst uitgebraakt worden, zoo ook heeft zij zorg van elken zaterdag alle aanvallen op te sommen die zij tegen den katholieken kerkhof kan verzamelen.

In een harer laatste nummers haalde zij met grooten lof een artikel aan uit de *Soufflet de Gand*, eene der slechtste gazettes niet in land. Wij willen die smerelary eerbiedigen hun geheel herdrukken; 't'han een staalte te wij onze lezers te veringden der *Vedette* die geven van de leden herdrukt, zullen wij zulke volgende woorden overnemen: De slechte kerk zal verrijzeld worden en de kerk zelf zal vernieuwen! Is die bedreiging niet duidelijk genoeg? Is die bedreiging van de afschuwelijkste communards van Parijs?

Wij kennen dus eindelijk het laatste woord van het liberaal programma. De vrijheid der kerk zal verbrijzeld worden en de kerk zelf zal verdwijnen. Dat is de wensch der *Vedette* en dat is de wensch van al degenen die zich liberaal noemen, welke zorg zij ook hebben om hunne plannen en hunne strekkingen te verbergen.

Dit moge de oogen open doen van menige katholieke burgers die zich al te dikwijls hebben laten verleiden.

Brieven uit Rome.

Gedurende deze geheele week is de rust te

Rome niet verstoord geworden, noch door beschimpingen van de katholieken, noch door hetgeen men vaderlandslievende demonstratiën darf noemen. Desniettemin gevoelt men dat het vuur onder de asch smeult. De dagbladen van de secte gaan voort het gemeen tegen de katholieken en het gouvernement op te zetten. Van haren kant houdt de overheid een zekere hoeveelheid troepen en nationale gardes in de kazernen in gereedheid. Men verzekert dat het garnizoen met 12000 man zal vermeerderd worden, ter oorzaak van het verkliedencongres, dat den 16 dezer maand alhier zal gehouden worden en waarbij al de werkliedenverenigingen van Italië zullen vertegenwoordigd worden. Ricciotti Garibaldi vereert ons sinds eenige dagen met zijne tegenwoordigheid. Het bezoek van Mazzini is ons door verscheidene dagbladen aangekondigd en men meent zelfs te weten, dat hij zich sinds gisteren avond hier bevindt. Het is van algemeene bekendheid, dat de partij van de daad eene groote demonstratie voorbereidt tegen den 20 september, ten einde hare verachting te toonen voor het gouvernement, dat bij die gelegenheid van geen feesten wil hooren spreken. Wij mogen dus deze maand nog fraaie toneelen verwachten.

Gij weet, en uit particuliere brieven en de dagbladen, dat een groot gedeelte van de nationale garde deel genomen heeft in de beledigingen tegen de katholieken en de politieke partijen. Maar zij is althier in ontzag te houden dan in om de oude katholieken vijandigen geest. Het eenige gedeelte van die garde zegt het duidelijk: Door uw gezond verstand (?) — wordt daarin gezegd, — door uwe vastberadenheid (?) zult gij altijd degenen ontwapenen, die al het mogelijke in het werk stellen om ons vaderland terug te voeren naar een verleden, dat nimmer kan wederkeeren. Mij dunkt dat de toespeling duidelijk is. De zoogenaamde vaderlandslievende mannen, die de Katholieken henen, zijn voorzeker niet degenen, die het vaderland terug willen voeren naar een verleden, waarvan de terugkeer van den generaal Garibaldi door de hooge wijsheid garoe.

Men verzekert mij, dat de minister van degenen van het gemeentebestuur, zoodat de klooster begehende om het te bezoeken en er het plan van op te nemen, in de deur den kanselier der Fransche ambassade gevonden hebben, die hen uitgenoodigd heeft terug te keeren. Zonder een woord te zeggen, hebben zij aan die uitnoodiging gehoorzaamd om aan de assessoren het onverwachte onthaal mede te deelen, dat hoo te beurt gevallen was. Men beweert dat de *Giunta* en de Syndicus het feit ter kennis gebracht hebben van het gouvernement, ten einde te vernemen hoe te handelen.

Het zij tot eer van onze stad gezegd, geen een der bladen van de liberale partij wordt door Romeinen bestuurd of geschreven, terwijl de

werkelijk Romeinsche bladen een oprecht katholiek gevoel ademen en overeenstemmen in het bestrijden van den nieuwen staat van zaken en het verdedigen der geheiligde rechten van den H. Stoel. Zij zijn ten getalle van acht, waaronder ik u vooral het jongste van allen, *la Palestra*, moet noemen, dat in alle opzichten den naam van katholiek dagblad verdient.

Vrijdag heeft er eene zitting van den gemeenteraad plaats gehad. Men heeft lang gediscussieerd en zich genoodzaakt gezien het ontslag van den assessor Alatra aan te nemen, waarna de Raad, om zijn kwaad humeur op iemand te doen neerkomen, eene belasting van zes francs per hoofd op de honden heeft vastgesteld.

Het voorstel om het ruitersstandbeeld van Victor-Emmanuel te koop voor den prijs van 32,250 lira's is met bijna algemeene stemmen verworpen. Men meent in dat besluit een bewijs van de oneenigheid te zien, die tusschen het gemeentebestuur en het gouvernement bestaat.

Een nieuw schandaal. Langer dan eene maand geleden heeft het hof van assises eene zekere Giuseppe Monti, van moord beschuldigd, vrijgelaten. Eene cautie van honderd lira's stellende, was de beschuldigde voorloopig op vrije voeten gesteld. Na door de rechtbanken vrijgesproken te zijn, heeft zij de teruggave van die som geëischt, maar men heeft haar ten antwoord gegeven, dat hare cautie naar Florence gezonden was geworden, dewijl al de depôts in de openbare kassen gedaan, opgezonden moeten worden naar de centrale kas der depôts en leeningen. Daarop heeft zij zich tot de overheden van Florence gewend, maar met denzelfden ongunstigen uitslag. Dit voorval heeft de algemeene verantwoordelijkheid opgewekt. Men vergelijkt deze handelwijze van het tegenwoordige Gouvernement met die van het Gouvernement der Pausen, wier zachtheid en eerlijkheid men met den dag hooger leert schatten.

Naar men verzekert, is de minister van oorlog zeer tevreden over het rapport der commissie, benoemd om een plan van versterking van Italië te bestuderen. De belastingsschuldigen zullen zijne geesdrift niet deelen, want men vraagt 45 miljoen voor de versterkingen van Rome en Civita Vecchia, 25 miljoen om de wegen der Unie in staat van verdediging te brengen en 80 dat om de werken in het overige gedeelte van Italië te bouwen. Men beweert

In den nacht van 27 op 28 augustus hebben heiligschennende handen de afsluitingshek opengebroken van een kleine tappel op de *Via del Grillo*. De boosdoeners hebben al de ex-voto en andere kostbare giften geroffd, die het beeld van de H. Maagd omringde; maar niet tevreden met te stelen, hebben zij het beeld zelf genomen, en na het stuk geslagen te hebben, geworpen in eene uitgraving van het Forum van Nerva, ter plaatse, welke de *Ario de pantani* geheeten is.

Eene deensche geschiedenis

I.

Somwijlen als ik verre in de heide gewandeld ben, waar ik slechts den bruine grond om mij heen, en den blauwen hemel boven mij heb; als ik wandelde verre van de menschen en de gedenkstukken van hun kleinsteitig werken hier, die inderdaad toch slechts molshoopen zijn, welke door den tijd of een tweeden Amerlan met den grond weder gelijk gemaakt worden; als ik met een licht hart omzwerf, fier op mijne vrijheid; als dan voor mijn rondzwerfenden blik in den nevel een huis opdaagt, en mijn blik daardoor onaangenaam beperkt wordt, dan is dikwijls, — God vergeve mij dit! — de vluchtige gedachte bij mij opgekomen: gave God, dat die menschelijke woningen weg waren. Daar wonen toch slechts zorg en kommer, daar twisten en kijven zij ook om niemendalle. En dan kwam somtijds het barbaarsche denkbeeld bij mij op: als alles hier nog heide ware, met varen begroeid zooals voor eeuwen, zonder door menschenhanden omgevroot te zijn. Maar zooals ik zeide, het was niet ernstig gemeend, want als ik afgemat was en uitgeput van honger en dorst, dankte ik God, dat een met riet bedekt huisje, ofschoon op uren afstands, mij schaduw en lavenis heloofde.

Zoo bevond ik mij eens, voor verscheidene jaren, op een warmen septemberdag ver op de heide. Geen windje bewoog het roodachtige heidekruid, de lucht was toe en welig, de heuvels aan den horizon schenen als wolven om de uitgestrekte vlakte te zweven, en namen de zonderlingste gedaanten van menschen, paarden, torens en kasteelen aan. Lang vermaakte zich mijn oog met deze zonderlinge gedaanten — een

panorama, dat alleen zeelieden en woestijnbewoners gelegenheid hebben te genieten, tot ik eindelijk, vermoed en dorstig, naar een wezenlijk huis onder de schijnbaren begon te zoeken. Ik verlangde recht hartelijk, mijne tooverpalazen met eene menschelijke hut te kunnen verruilen. Dit gelukte. Ik ontdekte weldra een werkelijk huis zonder torens, welks omtrekken steeds duidelijker te voorschijn kwamen, hoe meer ik naderde, en dat met hoopen turf die er naast lagen, er grooter uitzag dan het wezenlijk was. Zijne bewoners waren mij onbekend, hunne kleeding was armoedig, hun huisraad gering, maar ik wist dat de heidebewoners dikwijls edel metaal in een ruw kistje of eene kast in den muur bewaren, en eene gevulde brievenesch onder eene gelapte kleeding. Daar echter mijn blik bij het binnentreden op eene bedstede vol kousen viel, vermoedde ik niet zonder grond, dat ik mij bij eenen gegoeden koopman bevond.

Een bejaarde, maar nog kloeke man stond van de tafel op en stak mij de hand toe, met de woorden: « Welkom, met verlof, waar is de vriend vandaan? »

Men moet zich niet stooten aan zulk een onkiesche en onbewimpelde vraag. De heideboer is gastvrij, maar wat nieuwsgierig en wel ingezien, kan men hem niet kwalijk nemen, dat hij gaarne weten wil wien hij ontbaalt.

Toen ik hem verteld had wie ik was, riep hij zijne vrouw, die oogenblikkelijk alles opdichtte, wat er in huis was, en mij met goedhartigen aandrang tot eten en drinken noodigde, ofschoon mijn honger en dorst alle noodiging overtollig maakte.

tigen blik op de tafel, ging weer naar buiten en kwam met eene schotel vol melk en brood terug die zij op den grond zette met de woorden: « Uw hond zal mischien ook wel wat noodig hebben. » Ik dankte haar voor hare opmerkzaamheid, maar deze was geheel op den grooten hond gevestigd, die spoedig de schotel ledig had en daarna op zijne wijze de geestster zijnen dank wilde betuigen; begreep bij deze beweging verkeerd, sprong tegen haar op en drong het schreeuwende meisje achteruit tegen de bedstede. Ik riep den hond en verklaarde haar zijne goede bedoeling.

Ik zou de opmerkzaamheid van den lezer niet op dit beuzelachtige voorval gevestigd hebben, ware het niet om hierbij te kunnen opmerken, hoe de bevaligheid alles goed staat, en werkelijk legde dit boerenmeisje in alles wat zij deed, eene natuurlijke bevaligheid aan den dag.

Toen zij de kamer verlaten had, vroeg ik de oude lieden of dit hunne dochter was. Zij antwoordden van ja, en voegden er bij, dat dit hun eenigst kind was.

— Gij behoudt haar zeker niet lang, zeide ik. — God bewaar mij, hoe weent gij dat? vroeg de vader, maar een tevreden lachje toonde, dat hij wel begreep, wat ik bedoelde.

— Het zal haar wel niet aan vrijers ontbreken, denk ik, was het antwoord.

— Hm, broede hij, vrijers kunnen wij genoeg krijgen, maar of zij wat degen is eene andere vraag. Met eene horlogie en eene pijp met zilverbleslag te vrijen, is nog niet genoeg; er hoort meer toe. Daar, vervolgde hij, de beide vuisten op de tafel liggende en zich bukkende, om door het lage venster te zien, komt er al een aan, een schapersjongen, die pas boven de bremstruiken is komen uitkijken, een van die sukkel, welke met een paar dozijn kousen in zijnen rantsel rondloopt. Die domme kerel, om onze dochter te

vrijen met twee ossen en drie en halve koe! — ja, loer maar, vlegel!

Deze geheele uitboezeming was niet tot mij gericht, maar tot den naderenden persoon, op wien hij zijne norske bliken gevestigd hield, terwijl deze op een pad door de heide op het huis toekwam. Hij was nog zoo ver af, dat ik tijd had mijnen gastbeer naar dezen jongen man te vragen, en ik vernam, dat hij den zoon van den naasten buurman was, die een half uur van hen af woonde, dat zijn vader slechts een kleine hoeve bezat, waarop dekousen koper nog twee honderd gulden geschoten had; dat de zoon eenige jaren met wollen goederen rondgelopen had, en het eindelijk gewaagd had naar de schoone Cecilia te vrijen maar ronduit afgewezen was.

Terwijl ik dit bericht aanhoorde, was zij zelve binnengekomen, en haar somber blik, die beurtelings op haren vader en op den naderenden wandelaar gevestigd was, deed mij raden, dat zij van een ander gevoelen daaromtrent was, dan haar vader.

Zoodra de jonge kramer de eene deur inkwam ging zij eene andere uit, maar niet zonder een snellen en zwaarmoedigen blik op hem geslagen te hebben. De heer des huizes keerde zich naar den binnentredende, terwijl hij met beide handen de tafel vasthield, alsof hij eenen steun noodig had, en antwoordde op des jongen mans: « Gods vrede en goeden dag, » met een droog: « welkom »

Deze bleef een poosje staan, liet zijn oog door de kamer rondgaan, haalde daarop uit zijne borst eene tabakspijp en uit den achterzak een buidel, klopte de pijp uit en stopte eene versche.

Dit alles geschiedde langzaam en schier als in de maat, terwijl de man des huizes steeds onbeweeglijk in dezelfde houding bleef.

De vreemdeling was een knappe jongen, een echte zoon der noordsche natuur, die langzaam,